

راهنمای کاربرد «پارسی»

[پارسی چیست؟](#)

[ای آقا!](#)

[چرا پارسی؟](#)

[پارسی از چه اصولی پیروی می کند؟](#)

[پارسی در عمل چگونه از آب در می آید؟](#)

[جدول کامل خط پارسی](#)

[قواعد اصلی](#)

[نکات تکمیلی](#)

[پایان سخن](#)

..... «پارسی» چیست؟

پارسی (Pârsi) خطی است ساده، کارا، قانونمند و مبتنی بر لاتین برای نوشتن فارسی.

نوشتن به پارسی (استاندارد نگارش فارسی با حروف لاتین) بسیار ساده است و در مدت کوتاهی آن را خواهید آموخت. با دانستن و رعایت چند اصل ساده قادر خواهید بود راحت پارسی بنویسید.

پارسی تلاشی است در جهت سر و سامان دادن به نگارش فارسی با حروف لاتین. پیشنهاد این نگارش به مفهوم انکار نگارش فعلی زبان فارسی نیست بلکه به این منظور است که اگر کاربران به هر دلیلی مایل باشند فارسی را با حروف لاتین بنویسند این کار را با روشی استاندارد و با کیفیت انجام دهند.

..... ای آقا !

- ای آقا، «هوایما» هم شد حرف؟ آخه کی میاد به طیاره بگه هوایما؟! دلت خوشه‌ها...
- چی؟ «دانشکده»؟ حالا واسه ما زندان شدی؟ تموم دنیا میگن فاکولته، این آقا با مامانش قهر کرده می‌خواد بگه دانشکده.
- برو بابا جمعش کن! طهران رو مگه فقط تو و رفقای سوسولت بنویسین «تهران». ای آقا...!

..... چرا «پارسی» ؟

چرا پارسی؟

برای اینکه پارسی سراسر است، قانونمند است، کوتاه است و بسیار کاربردی.

اگر فقط در حد تئوری بماند چه ؟ (=ای آقا !)

پارسی را ما در پستوی خانه مان عمل نیاورده ایم. پارسی زاییده دگرگونی‌های فرهنگی، اجتماعی و فناوری دهه های اخیر است. **پارسی همین الان هم کاربرد گسترده دارد**، البته شکل خیابانی‌اش که البته اسمش هست «فینگلیش». آنچه ما کرده‌ایم سازمان دادن به آن و قانونمند کردنش بوده (که البته در این زمینه هم اولین نبوده‌ایم) و البته حل چند مشکل، از جمله مشکل نشان دادن توقف، که در خط سنتی معمولن با ع یا همزه نشان داده می‌شود، و تا به حال همیشه تلاش می‌شده با تیره (-) یا آپاستروف (') سر و ته‌اش را هم بیاورند.

اگر (نسبتاً) قانع شده اید، برای چند دقیقه هم که شده «ای آقا!» را کنار بگذارید و دنباله متن را بخوانید...

..... پارسی از چه اصولی پیروی می کند؟

۱. پارسی ساده و سراسر است:

مهمترین اصل در پارسی این است که واژه‌ها را نمی پیچانیم و آنها را همانگونه می‌نویسیم که تلفظ می‌شوند. هر چه که تلفظ می‌شود نوشته شده و هر چه که تلفظ نمی‌شود نوشته نخواهد شد. پس روش نوشتن بر اساس روش تلفظ واژه است و نه روش نوشتن آن با خط فارسی-عربی.

۲. پارسی قانونمند است:

در پارسی (بر خلاف نیای آن، فینگلیش) برای نوشتن واژه‌ها مجموعه قواعدی ساده و مشخص وجود دارد که اجازه می‌دهد همگی هر واژه را یکسان بنویسیم.

۳. پارسی کوتاه و موجز است:

در پارسی کوتاه‌نویسی ملاک است، برای همین برای هر صدا از یک حرف استفاده می‌کنیم و نه ترکیبی از دو حرف (برای نمونه برای «ق، غ» از q استفاده می‌کنیم نه از gh)..

۴. پارسی کاربردی است:

پارسی را می توان با صفحه کلید انگلیسی (رایجترین صفحه کلید دنیا) تایپ کرد. پارسی پنج حرف اختصاصی (â, ê, ô, š, ž) دارد که با نصب نرم‌افزاری کوچک صفحه کلید انگلیسی شما مجهز به این حروف خواهد شد که بدون نیاز به تغییر صفحه کلید و تنها با تایپ کردن حرف ` (معمولاً در گوشه سمت چپ و بالای صفحه کلید) و سپس یکی از کلیدهای a, e, o, s, z تایپ خواهند شد. و اگر به هر دلیل امکان تایپ این پنج حرف اختصاصی را ندارید می‌توانید از حروف جایگزین (alternative) استفاده کنید، که aa, w, ow, sh, zh جایگزین â, ê, ô, š, ž می‌شوند.

(برای گرفتن فایل صفحه کلید پارسی اینجا کلیک کنید)

..... پارسی در عمل چگونه از آب در می آید؟

بیاید با هم کمی با «پارسی» سر و کله بزنیم.

آغاز سخن با «روز بخیر» است یا برابر رایج‌ترش «سلام»:

Salâm be hamegi!

بله در پارسی، تفاوت صدای «آ» (مانند آب) و «أ» (مانند ابر) رعایت می‌شود.

دیگر چه برایتان بگویم...

Digar ce barâyetân beguyam...

بله، برای صدای «چ» از حرف C استفاده می‌کنیم.

می‌پرسید چرا؟

Miporsid cerâ?

Porsidan nadârd.

عاطل و باطل...

Harfe "c" âtel o bâtel oftade.

Cerâ az "ch" estefâde konim vaqti ke be râhati mišavad az yek herfe "c" estefâde kard?

فراموش نکنیم که یکی از اصل‌های بنیادین پارسی کوتاه و موجز بودن است.

و البته توجه کردید که برای «ق» و «غ» هم از q استفاده می‌کنیم و نه از gh.

یک نکته دیگر...

Yek nokteye digar ham ke hatman tavajjoh kardid in ast ke neveštīm:

"oftâde" va na "oftâdeh" (bedune "h").

چرا؟!

Cerâ?!

Cerâ ke na?!

اصل اول پارسی یادتان نرود! کلمات را آنگونه می‌نویسیم که می‌گوییم.

بله، سایه و غیره

bale, sâye va qeyre.

دو سه سطر پیش یادتان هست...

Do se satre piš be kalamaye "neveštīm" deqqat kardid?

Mibinid ke sedâye ش râ bâ "š" nešân midahim.

علاوه بر این، کسره...

Alâve bar in, kasre râ ham bâ "e" yâ "ye" nešân midahim.

دوست من

duste man

صدای تو
sedâye to

صدای «او» را هم با تک حرف u نشان می دهیم. (و نه با oo یا ou)

Bale, dar Pârsi kutâh minevisim.

Vahti mišavad bâ yek harf nevešt az do harf estefâde nemikonaim.

توپ؟ سوپ؟ رود؟ سود؟ نبود؟

tup, sup, rud, sud, nabud ?

پس صدای «خ» چه می شود؟

Bale digar... sedâye خ râ ham bâ « x » nešân midahim.

xâb, xoršid, xâne...

پس شد:

U	او	 oo, ou
C	چ	 eh
X	خ	 kh
Q	ق، غ	 gh

حل مشکل توقف (ع، همزه)...

Tavaqqof râ (ke dar fârsie sonnati maêmulan bâ ع yâ mošaxxas mišavd,

dar Pârsi bâ « ê » nešân midahim :

معمولن

maêmulan

بعد

baêd

معین

moayyan

(Cerâ dar in âxari az ê estefâde nakardim? Be xândan edâme dahid tâ bebinid cerâ...)

حالا بیائید...

Hâlâ biâid bâ ham be jadvale kâmel alefbâye Pârsi nazar biandzim.

جدول صفحه بعد اینها را به شما نشان می دهد:

حروف اصلی یا معیار، حروف جایگزین (اگر امکان تایپ حروف معیار را نداشتیم)، و بقایای فینگلیش (که باید از آن بپرهیزیم):

Horufe asli (meêyâr)

Horufe jâygozin

Baqâyâye Fingiliš (ke bâjad az ân beparhizim).

..... Xatte Pârsi | Pârsi Script | خطّ پارسی

Xatte Meâyâr (Standard)	Xatte Jâygozin (Alternative)	Nemune (Examples)	Parhiz konid az... (Avoid these...)	فارسی Xatte Sonnatî (Traditional Script)
A		abr, adl, bad أبر، عدل، بد		اَ عَ ـ
Â	Ā	âb, bâd, âddi, xâb آب، باد، عادی، خواب	a A	آ ا عا وا
B		bâd, âb باد، آب		ب ب
C		cây, kuc چای، کوچ	ch	چ چ
D		dur دور		د د
E		esm, elm, hâsel, xâne اسم، علم، حاصل، خانه		اِ عِ ـ هِ
Ê	W	baêd, vedâê, batêi بعد، وداع، بطئی	' -	ع ع ا و ؤ ئ
F		farad, barf فردا، برف		ف ف
G		gol, barg گل، برگ	j	گ گ
H		havâ, hâlâ هوا، حالا		ه ه ه ه ح ح
I		în, bîd, tanhâi این، بید، تنهائی	ee y	ای عی یئی یی عی
J		jân, kâj جان، کاج	g	ج ج
K		kâr, tâk کار، تاک	c	ک ک
L		lab, bâl لب، بال		ل ل
M		mâdar, nâm مادر، نام		م م
N		nân نان		ن ن
O		ordak, omr, sabok, to اردک، عمر، سبک، تو		اُ عَ ـ و
Ô	OW	øj, môj اوج، موج		او و
P		par, tup پر، توپ		پ پ
Q		qâb, qâr, bâq, neqâb قاب، غار، باغ، نقاب	gh	ق ق غ غ غ غ
R		râh, barg, bâr راه، برگ، بار		ر ر
S		sib, yâs, sadaf, samar سیب، یاس، صدف، ثمر		س س ص ص ث ث
Š	SH	šir, âš شیر، آش		ش ش
T		tir, nabât, hayât تیر، نبات، حیات		ت ت ط
U		u, ud, tur او، عود، تور	oo, ou	او عو و
V		vasl, tavallod, nâv وصل، تولد، ناو	w	و و
X		xâb, taxt, kâx خواب، تخت، کاخ	kh	خ خ
Y		yek, raêy یک، رأی	i	ی ی
Z		zan, bazr, râzi, zohr زن، بذر، راضی، ظهر		ز ذ ض ض ظ
Ž	ZH	žale, vâže ژاله، واژه		ژ ژ

قواعد اصلی:

p کسره‌ای که بین مضاف و مضاف‌الیه استفاده می‌شود به صورت **e** یا **ye** چسبیده به کلمه اول بکار می‌رود:

asbe man

اسب من

xâneye to

خانه تو

p های (ه ه) غیر ملفوظ آخر کلماتی مانند لانه **lâne** و جاده **jâdde** نوشته نمی‌شود. اما ه ملفوظ آخر در کلماتی مانند ته **tah** و له **leh** البته نوشته می‌شود.

p از آن جایی که در فارسی تفاوتی بین تلفظ س-ص-ث، ز-ذ-ض-ظ، غ-ق، ت-ط و ه-ح نیست در هنگام نوشتن آنها را به صورت یکسان (**s, z, q, t, h**) می‌نویسیم.

p مشکل اعراب (کسره، ضمه و فتحه)، که در فارسی معمولن نمی‌نویسیم و در نتیجه هر کلمه را چند جور می‌شود خواند، در پارسی وجود ندارد. در پارسی واژه‌ها را همانگونه می‌نویسیم که می‌گوییم، پس: تجربه **tajrobe**، عادت **âdat**، امید **omid**.

p در باره حرف **ê**، که توقف را نشان می‌دهد (معمولن معادل ع و همزه)، برای رعایت اصل موجز بودن و کوتاهی، فقط وقتی آن را به کار می‌بریم که بدون آن توقف از دست برود، پس قاعده این است که در ابتدای کلمه یا بین دو حرف صدادار نیازی به آن نیست چون توقف به خودی خود حاصل می‌شود ولی در بقیه موارد باید آن را بنویسیم چون بدون آن توقف از دست می‌رود. برای نمونه در این واژه‌ها نیازی به **ê** نیست:

Havâye âli.

هوای عالی

Šimie âli.

شیمی آلی

Moayyan

معین

ولی در این واژه‌ها باید **ê** را به کار ببریم:

Baêd (tâ bâ "bad" eštebâh našavad.)

بعد

Tazêin (tâ be eštebâh "tazin" talaffoz našavad.)

ترژین

p به تفاوت صدای **i** و **y** توجه کنید:

صدای **i** مانند صدای «ای» در سفید، ایران و سیب است.
اما صدای **y** مانند صدای «ی» در دریا، یاس و یکتا است.

p به تفاوت صدای **o** و **ô** توجه کنید:

صدای **o** در: امید، تند، دو
صدای **ô** در: اوج، موج.

p تشدید سبب تکرار حرف می‌شود مانند بچه **bacce**.

p هر جا امکان استفاده از پنج حرف اختصاصی پارسی را ندارید (برخی تلفن‌های همراه، آدرس وب، آدرس ای‌میل و ...) می‌توانید از حروف جایگزین (alternative) استفاده کنید:

Standard	Alternative
â	aa
ê	W
ô	ow
š	sh
ž	zh

..... نکات تکمیلی:

p استفاده از حروف بزرگ در ابتدای جمله و اول اسامی خاص و قواعد علامت‌گذاری مانند زبان انگلیسی است:
Nâme u Hasan ast. نام او حسن است.

p گاهی برای ایجاد تمایز با واژه اصلی می‌توانیم کسره مضاف اضافه شده به آخر واژه را با استفاده از نشانه - (hyphen) جدا کنیم، البته این موضوع اجباری نیست اما ممکن است گاهی برای مشخص کردن تلفظ درست نام و نام خانوادگی افراد لازم باشد، مانند:
"Nâme man Ali-ye Juyande ast." "نام من علی جوینده است."

p در باره عبارتهای چندقسمتی، می‌توانیم قسمت‌های مختلف را با نشانه - (hyphen) به هم بچسبانیم. مانند:
baêd-az-zohr بعدازظهر
fôqe-lisâns فوق‌لیسانس
raft-o-âmad رفت و آمد

p بعضی کلمات بیش از یک تلفظ رایج دارند که در این صورت یکی از آنها (رایج‌ترین یا کوتاه‌ترین) را معیار می‌گیریم ولی منکر وجود و درست بودن اشکال دیگر هم نمی‌شویم. برای نمونه آینه **âyne** معیار تلفظ می‌شود گرچه آئینه **âine** هم رایج است.

p واژه‌های بیگانه که وارد زبان فارسی شده اند و با تلفظ فارسی شده بکار می‌روند را بر اساس تلفظ فارسی شده می‌نویسیم:

lisâns	licence	لیسانس
tâksi	taxi	تاکسی
Kelâs	class	کلاس
Giše	guichet	گیشه

p برخی نامهای تجاری و اسم‌های خاص شاید بهتر باشد با املاي انگلیسی نوشته شوند زیرا به این ترتیب در داخل متن هم قابل جستجو خواهند بود. مانند: ویندوز **Windows**، فیسبوک **Facebook**، اوپاما **Obama**.

p تعداد معدودی از واژه‌ها مانند ثواب و صواب که تلفظ یکسان و نگارش متفاوتی دارند هر دو به یک صورت **savâb** نوشته می‌شوند و خواننده هم از محتوای کلام متوجه منظور صحیح می‌شود. این مسئله در همه زبان‌ها وجود دارد. در نگارش سنتی فارسی هم کلماتی مانند شیر وجود دارند که چند معنی متفاوت و نگارش یکسانی دارند.

..... پایان سخن:

پارسی تلاشی است در جهت سر و سامان دادن به نگارش فارسی با حروف لاتین. پیشنهاد این نگارش به مفهوم انکار نگارش فعلی زبان فارسی نیست بلکه به این منظور است که اگر کاربران به هر دلیلی مایل باشند فارسی را با حروف لاتین بنویسند این کار را با روشی استاندارد و با کیفیت انجام دهند.

پارسی سراسر است، قانونمند و موجز است و می‌شود آن را، با نصب نرم‌افزاری کوچک، با صفحه کلید انگلیسی تایپ کرد. با دانستن و رعایت چند اصل ساده قادر خواهید بود راحت به پارسی بنویسید و تایپ کنید.

به پارسی پیوندید!

www.paarsi.org

شاید بد نباشد شما هم پارسی‌نویس شوید...